

Tarih : 27.07.2023
Sayı : AGM-B  K / 958
Konu: Hukuki Statü

T.C.

ANKARA VALİLİĞİ

İl Sivil Toplumla İlişkiler Müdürlüğü

İLGİ: 08.06.2023 tarih ve E-74071012-450-235378 sayılı yazıları

İlgide kayıtlı yazılarında İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün 02.06.2023 tarih 30016 sayılı yazılarından bahisle, Ankara G m r k M  avirleri Derneğinin 5253 sayılı Kanun'da belirtilen usul ve esaslara uygun olarak kurulan derneklerden olmadığı, ancak bir dernek gibi faaliyet gösterdiği, mevcut haliyle dernek olarak değerlendirilmemesi nedeniyle gerek G m r k Kanunu gerekse derneklerle ilgi diğer mevzuata uygun olarak yeniden kuruluşunun yapılması gerektiği belirtilmektedir.

Ankara G m r k M  avirleri Derneği,  zel bir kanun olan Mülga 1615 sayılı G m r k Kanunu'nun 166'ncı maddesine istinaden 1973 yılında kurulmuş olup, 4458 sayılı G m r k Kanunu'nun 6/1'inci maddesi hükmüne göre faaliyetlerine devam etmektedir.

Malumları olduğu üzere g m r k m  avirleri derneklerine ilişkin Mülga 1615 sayılı G m r k Kanunu'nun 166'ncı maddesi;

“En az yirmi g m r k komisyoncusu bulunan mahallerde tüzükleri G m r k ve Tekel Bakanlığınca tasdik edilmek suretiyle, bütün komisyoncuların  ye olacakları bir G m r k Komisyoncular Derneği kurulur. Bu derneklere komisyoncu yardımcıları da kaydolunur.”

Hükmü uyarınca kurulmuş olup, yürürlükte olan 4458 sayılı G m r k Kanunu'nun Geçici 6'ncı maddesi hükmü uyarınca 1615 sayılı Kanun hükmüne göre kurulan G m r k Komisyoncuları Derneklerinin ıkarılacak bir kanunla kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu Őeklinde  rg tleninceye kadar faaliyetlerine devam edeceği hükme bağlanmıştır.

“Geçici Madde 6 – G m r k m  avirleri ve g m r k m  avir yardımcıları çıkarılacak bir kanunla bağlı buldukları g m r k ve muhafaza baŐm d rl đ  görev alanı itibariyle kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu Őeklinde  rg tleninceye kadar aŐađıdaki hükümler uygulanır:

1. 1615 sayılı Gümrük Kanunu hükümlerine göre kurulan Gümrük Komisyoncuları Dernekleri faaliyetlerine devam eder ve sınav açılması ile izin belgeleri verilmesi işlemleri Gümrük Müsteşarlığınca yürütülür.

.....

10. Gümrük müşavir derneklerince, gümrük müşavirlerinin yapacakları iş ve işlemler karşılığı alacakları asgari ücretleri gösteren ve takvim yılı bazında belirlenen **Asgari Ücret Tarifesi, Müsteşarlıkça uygun görülerek onaylanmak suretiyle uygulamaya konulur.**” Hükümüne amirdir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 225 ve 226'ncı maddeleri ile eşyanın *gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulmasına* ilişkin her türlü gümrük işlemlerini, gümrük idareleri ve diğer kurumlar nezdinde *dolaylı temsil* yoluyla takip edip sonuçlandırma yetkisi gümrük müşavirlerine verilmiştir. Gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcısı olabilmenin koşulları ise Kanunun 227 ve 228'inci maddelerinde düzenlenmiş olup, en az lisans düzeyinde belirli yüksek okullardan mezun olanların staj koşuluna bağlı olarak yapılacak sınavlarda başarılı olanların gümrük müşavir yardımcısı ve gümrük müşaviri olması öngörülmüş olup, gümrük müşavirleri derneklerine ancak bu koşulları sağlayarak Ticaret Bakanlığı (Gümrükler Genel Müdürlüğü) tarafından verilen gümrük müşaviri ve gümrük müşavir yardımcısı izin belgesine haiz kişiler üye olabilmektedir.

Gümrük müşavirlerinin görevlerini mesleğin onur ve vakarına uygun olarak tarafsızlık ve bağımsızlık prensiplerine uygun yapılmasını sağlamak için de gümrük müşavirliği meslek kanunu çıkarılıncaya kadar mesleki faaliyetleriyle ilgili olarak disiplin suçları ve verilecek cezalara ilişkin hükümler Gümrük Kanunu'nun Geçici 6'ncı maddesinin 2 ila 9'uncu fıkraları ile belirlenmiştir.

Diğer yandan gümrük müşavirlerinin yükümlülüklerini düzenleyen Gümrük Yönetmeliğinin 563'üncü maddesinin 2'nvi fıkrasında;

“(2) Gümrük müşavirleri; şahıslarına ve şirketlerine ait ibrazı zorunlu izin belge numarası, şirket adı, şirketi temsile yetkili kişiler, ticaret sicil gazetesi vb. bilgi ve belgelerde değişiklik olması halinde bunları bir hafta içinde **gümrük müşavirleri derneklerine bildirirler. Söz konusu bilgi ve belgeler dernekler tarafından en geç bir hafta içerisinde ilgili başmüdürlüğe gönderilir.”**

Ayrıca Gümrük Yönetmeliğinin 564'üncü maddesi hükmü ile gümrük müşavirleri tebligat adreslerini ve çalışma yerlerini bağlı bulunduğu gümrük ve muhafaza başmüdürlüğüne (Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü) bildirme yükümlülüğü yanında bağlı bulunduğu gümrük müşavirleri derneklerine de bildirim yükümlülüğüne tabi tutulmuştur. Yine gümrük müşavirliği/gümrük müşavir yardımcılığı izin belgesinin verilmesi başvurusu, değiştirilmesi gibi işlemlerin dernekler kanalıyla yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Yukarıdaki hükümler bağlamında, 4458 sayılı G m r k Kanunu'nun Geçici 6/1'inci maddesi kapsamında mesleki faaliyette bulunan derneklerin isimleri "dernek" olarak geçse de uygulamada kamusal bir hizmet ifa eden mesleki örgüt hüviyetinde oldukları söylenbilir.

Derneklerle ilgili hükümler, T.C. Anayasasının "Dernek kurma hürriyeti" başlıklı 33'üncü maddesi ile düzenlenmiş olup, Anayasanın 33'üncü maddesine uygun olarak dernek kurma hürriyetinin kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller, 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 56 ila 100' nc  maddeleri ile belirlenmiştir. Ayrıca derneklerle ilgili usul ve esasların düzenleyen ve genel kanun niteliğinde 23.11.2004 tarihinde yürürlüğe giren 5253 sayılı Dernekler Kanunu çıkarılmış bulunmaktadır.

Gerek Anayasamızın 33' nc , gerek 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu, gerekse 5253 sayılı Dernekler Kanunu amir hükümlerine göre;

- ***Herkes, önceden izin almaksızın dernek kurma ve bunlara  ye olma ya da üyelikten çıkma hürriyetine sahiptir.***
- ***Hiç kimse bir derneğe  ye olmaya ve dernekte  ye kalmaya zorlanamaz.***
- Türk Medeni Kanunu'nun 56'ncı, 5253 sayılı Kanununun 2'nci maddesinde; ***"Dernekler, gerçek veya tüzel en az yedi kişinin kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları, tüzel kişiliğe sahip kişi topluluklarıdır."*** şeklinde tanımlanmıştır.

G m r k M   avirleri Dernekleri ise;

- Özel bir kanun olan Mülga 1615 sayılı G m r k Kanunu'nun 166'ncı maddesi hükmüne göre kurulması öngörülen ve yalnızca g m r k komisyoncuları ve yardımcılarının  ye olması şartının bulunması,
- 4458 sayılı G m r k Kanununun Geçici Madde 6/ (1) fıkrası hükmü gereği, çıkarılacak bir kanunla **kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu şeklinde  rg tleninceye kadar dernek olarak faaliyetlerine devam eder** amir hükmünün bulunması,
- 4721 sayılı Kanunun "Saklı hükümler" başlıklı 100'üncü maddesinde; ***"Kamuya yararlı dernekler ve özel kanunlarla kurulan dernekler hakkındaki özel hükümler saklıdır."*** Hükmünün bulunması,
- G m r k M   avirleri Derneklerinin, ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere dernek kurma hürriyeti çerçevesinde gönüllü olarak bir araya gelen g m r k m   avirleri tarafından kurulan dernekler niteliğinde olmaması,
- G m r k m   avirleri derneklerinin özel bir kanun olan G m r k Kanunu hükümlerine göre meslek mensuplarınca bağlı buldukları G m r k ve Dış Ticaret Bölge M d rl ğu alışma alanı itibariyle kurulmuş olması,
- T z klerinin G m r k Müsteşarlığı'nca onaylanmış olması ve yalnızca meslek mensuplarının  ye olabileceği meslek  rg t  niteliğinde olması,
- Aynı zamanda 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 100'üncü maddesinde tanımlandığı üzere özel kanunla kurulmuş olması,

- Ayrıca g m r k komisyonculuğu (m   avirliği) mesleğinin 1 Temmuz 1909 tarihinde Padişah Talimatnamesi ile kurulması, 1927 yılında 1093 sayılı G m r k Komisyoncuları Kanunu çıkarılmak suretiyle ruhsatname ve kefalet sistemine dayalı bir i  takibi sistemi oluşturulması ve takiben  ıkarılan G m r k Kanunları ile g m r k m   avirliği mesleğinin g m r k ve muhafaza ba m d rl ğu (bölge m d rl ğu)  alı ma alanları itibariyle g m r k m   avirleri derneği kurularak yalnızca bu derneklere g m r k m   avirleri ve g m r k m   avir yardımcılarının  ye olabilmesi,
- G m r k Yönetmeliğinin 563'üncü maddesi kapsamındaki işlemlerin g m r k m   avirleri dernekleri kanalıyla yapılması zorunluluğunun bulunması,

Hususları birlikte değerlendirildiğinde, g m r k m   avirleri dernekleri, 4721 sayılı Kanunun hükümleri ile 5253 sayılı Kanunun hükümlerine göre ortak bir amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak gönüllülük esasına göre bir araya gelen g m r k m   avirlerince kurulan dernek statüsünde olmayıp, özel bir kanun olan G m r k Kanununun hükümlerine göre mesleki nitelikleri belirlenmiş ve g m r k m   avirliği ve g m r k m   avir yardımcılığı izni verilen meslek mensuplarının çalışma alanları itibariyle kurulması öngörülen ve yalnızca izin belgesi verilen meslek mensuplarının  ye olabildiği ve G m r k Yönetmeliğinde belirtilen işlemlerin yapılabilmesi ve mesleki faaliyetini devam ettirebilmesi için g m r k m   avirleri derneğine  ye olunması zorunluluğu olan meslek  rg t  niteliğini taşımaktadır.

Ankara G m r k M   avirleri Derneği  zg r irade ve gönüllük ilkesine göre ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere kurulmuş bir dernek olmayıp, özel bir kanun olan G m r k Kanunu hükümlerine göre kamu kurumu niteliğinde meslek kanunu çıkarılana kadar mevcut statüsünü koruyarak faaliyetine devam etmesi öngörülmüştür. Hukuk Devleti ilkesinin bir gereği olarak yasayı yapanların bu yasalara uyma zorunluluğu bulunmakta olup, 23 yıldır kanun hükmünün yerine getirilmemiş olması makamlarının da bilgisi dahilinde olup, Yürütme Organının önemli bir unsuru olan İçişleri Bakanlığı makamınca da g m r k m   avirliği meslek kanununun çıkarılması zorunluluğunun ilgili merciler nezdinde gerekli bildirimlerin yapılması hususunu taktir ve tensiplerine arz ederiz.

Saygılarımızla

Atilla ŞAHİN
Ankara G m r k M   avirleri Derneği
Yönetim Kurulu Başkanı